

Nepoštenosti je takój kazen za petami.

Matijček, denes popólužne pridem k tebi na pašo. Oče me silijo, da bi otavo grabil; ali jaz raje ubégnem.“ Takó reče osemletni Janezek domačemu pastirju odklepajočemu živino.

„Le pridi,“ reče pastir, „kurila bova in korun (krompir) pekla.“
 „Prav praviš; jaz prinesem vina iz domače kleti, da bova tudi pila, veselila se in vriskala,“ dé nato Janezek.

Pastir odklene goveda in je s šibo v roci žene po gonjah na pašo; Janezek pa zletí v čumnato. Tam vzame izza stare podobé ključ od kléti. Videl je očeta devati ključ tjà in zatorej je znal zanj. V omari, prav v kotu veže, dobi steklenico. Potem tihomo capljá do kleti. Predno potisne ključ v ključanico, ozrè se oprezno, če ga kdo vidi. Nato polagoma odprè duri, da preveč ne zaškripljejo. Ko je v kleti, priprè zopet vrata za seboj. Precej je temno notri, le skozi dvoje zamreženih okenc prodira svitloba. Oprezno podstavi steklenico k sodu ter zasuče pipo. Kar nekaj zašumi zunaj po butaricah. Maček je bil, ki je poprej zvit dremal na skládovnici, a zdaj se je napravil iskat si kosila. Janezek se prestraši in nerodno pipo zaobrune. Pipa se izdere in vino v curku udari iz soda. Janezku od strahú kar sapa zastane. Vendar ne pride ob um. Z roko pritisne na luknjo in tišči z vso silo. Dve uri je tiščal najmenj; roka mu je omagovala in z levo je kolikor mogoče pomagal desnici. In vedno mu prihaja na misel: „Kaj, če pridejo oče!“ — Zdaj pridejo oče res mino. Ugledavši vrata priprta, polukajo v klet. Začudé se na prvo, ko vidijo, kako je vsa stvar; zeló se razjezé, Janezka spodé in pipo v sod zabijejo.

Oče niso Janezka še posebej kaznovali. In čimu? Vsaj ga je ta nesreča vsega pretresla, da se je čisto poboljšal. Še tisti popólužne je ves skesan pridno grabil otavo iz sence.

Jos. Gradččan.

Velika lipa.

Pred lepo kmečko hišo je stala mogočna, košata lipa. Poleti je lepo cvetela, ptički so gnezdili v njenih vejah, na tisoče čebelic je letalo od cveta do cveta nabirajoč si sladkega medú in otroci so se veselo igrali v njenej senci.

Nečega dne reče Markec, posestnikov sin: „Oče, kdo je to lipo tu sèm zasadil? To je moral biti dober in pameten človek!“ Oče mu odgovoré: „Pravo imaš, dragi Markec, a óni človek je užé davno umrl, kajti ta lipa je užé preko sto let stara. A dobri mož ní samo te lipe zasadil, nego tudi mnogo ovočnih dreves, ki je vidiš v našem vrtu. Iz tega tedaj lahko spoznaš, da drevesa ne delajo veselja samo ónim, ki so je zasadili, temveč tudi njihovem potomcem v poznejših časih. Kdor drevesa sadi, ta stori mnogo dobrega; a kdor drevesa kvari, ta greši.“

Markec prime očeta za roko in reče: „Oče, jaz ne bodem nikdar dreves kvaril, nego ovočna (sadna) drevesca hočem saditi, da se jih bodo ljudje v poznejših časih veselili.“

Oče se mu nasmejejo in reko: „Takó je lepó od tebe. Začni takóž drevesa saditi in sad bodeš užé sam lahko užival.“

Anton Leban.

Razne stvari.

Drobtine.

(Število prebivalcev.) Kranj šteje po najnovejšem štetju ljudi 2207 prebivalcev. Mej temi jih govori slovenski jezik 1992, nemški 192, drugi so pa tuji sploh. — Loka šteje 2293 duš; izmed teh jih občuje s slovenskim jezikom 2092, z nemškim 146; ostali so tuji. — Trzič na Gorenjskem šteje 1797 prebivalcev, od teh je Slovencev 1631, a Nemcev je 100.

(Kaj je loterija.) Loterija je sleparija, katera jedenkrat dá, a stokrat vzame.

(Griža.) Griža, znana bolezen, v poletnej vročini, ali ob prvej jeseni napada najrajše otroke, ki si želodec prehladí in si ga pokvarijo z zelenim ovočjem (sadjem). Kdor ima drisko, naj nič ne zamudí, da bi si je ne odgnal. Prežgano juho (župo) naj jé; ječmenov gorak sok naj pije; trebuh naj obleče gorkeje. Če vse to nič ne izdá in ga le še hujše grize in peče, vleže naj se v posteljo in pošlje po zdravnika. — Grižo hitro zapreti je nevarno in smrt ali kako drugo bolezen lahko prinese. Vino, žganje, brinovec, poper in druga taka domača zdravila so v tej bolezni hud strup. Pri grižnatem otroku spati, ni varno, ker se griža rada prime.

Kratkočasnica.

* Francek reče Jožku: „Rad bi znal, ako znaš ti kaj tacega narediti?“ — „Kaj?“ reče Jožek. „Nu,“ reče Francek, „daj, zapiši mi i, da bo imel piko!“ — „Ej, to je lahko,“ reče Jožek in zapiše i z jedno piko. — „Ha, ha,“ se smeje Francek ter reče, „saj sem znal, da kaj tacega ne znaš narediti. Le poglej i s piko se naredi tako-le: i.“

Pouki in resnice.

Sreča nam dobi prijatelje, a nesreča jih izkuša.

Delo odvrne od nas troje veliko zlo: dolgčas, greh in siromaštvo.

Govor je zvesta podoba duše. Po govoru se spozna um in srce človeško.

Nič ti ne pomaga, ako si se dobro učil in mnogo naučil, pa nehaš dobro delati.

Čas vse oslabí, samo slabih navad ne; te se tem bolj ukoreninijo, čim dlje jih imamo.

Slovstvena novica.

* Prirodopis živalstva s podobami. Za spodnje razrede srednjih šol. Izdelal dr. Alojzij Pokorny, poslovenil Fran Erjavec, profesor na c. kr. višji realki v Gorici. Tretje, po 15. nemškem po vsem predelano izdanje s 522 podobami. Založila in na svetlo dala „Matica Slovenska“ v Ljubljani. 1881. — Ta knjiga je krasno delo, novi natisneno, ki se bo rabila kot šolska knjiga v srednjih šolah po Slovenskem.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, št. 9 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.